

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:  
Égész évre 12 ft, félévre 6 ft, év-  
negyedre 3 ft o. ó.

Helyben előfizethető Demjén L. és Keresz-  
tesy Pál urak kereskedésében, hol egyes szá-  
muk is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordafuza 122. sz.  
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet  
hátsó részében.

# KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 51 hasábas garmond sorért 6 kr  
s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.  
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: akiadóhivatal-  
ban, Demjén László könyv- és Keresztesy Pál papir-  
kereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca  
60. sz.) Bősben: Hasenstein és Vogler (Neu-  
er-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Woltze 22.  
sz.) Rudolfs-Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt-Seiler-  
stätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stutt-  
gart. Nyitni őrlik: sora után 20 kr. előleg be-  
küldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.  
Előzetesek s hirdetések díjak a vidékről a  
szerkesztőséghez küldendők be.

## Pártjaink, Jelöltjeink.

II.

(KNG.) A politikai küzdelem terén sokan  
vallják és követik azon elvet: „nem szabad min-  
denkit kimélni, hogy barátaink lehessenek, kell,  
hogy legyenek ellenségeink is”; mi azonban azzal  
tartunk, hogy az ellenfelek által hirdetett elveket  
meg kell támadnunk tisztességes fegyverekkel; az  
érvek legerősebb lövegeivel kell ugyan felszög-  
avagy éppen káros törekvéseiket ostromolnunk, de,  
ha saját pártunk, jelöltjeink fénydalaikat igyekszünk  
is kitüntetni, a tudósdalón állók érdemeit, előnyeit  
se hallgatjuk el, annál kevésbé törekszünk szem-  
mélyeket befektetni, sárral dobálni. Pedig a dia-  
lectica nagymesterei, például Börne is azt hirdet-  
ték, hogy mindig hasonló fegyverekkel kell a  
küzdelmet folytatni; „eset ellen cselel, sár ellen  
sárral, s az álnokság ellen nem öszintességgel, a  
bűn ellen nem erényvel, az otrombaság ellen nem  
illetlemmel kell föllépni.” (Börne „Párisi levelek” 25.)

A nagy német íróval mi Deákpartiak abban  
értünk egyet, hogy „mivel a rabszolgaságot éreztük,  
meg tudjuk becsülni a szabadságot;” ezért öríz-  
zük féltékenyül a legujabb korban higgadt politikai  
magatartással, bölcs mérséklettel szerzett, a jelenre  
alapított, de a jövőre számított vívmányainkat.

Az 1867-ki kiegyezés létrejötté után Ma-  
gyarország államisága, területi épsege, de az er-  
délyi részek népének jóléte szempontjából is **főfel-  
adat volt az 1848-ban törvénybe foglalt unió  
üdvös végrehajtása.** Magyarország a legfontosabb  
államközi kérdésnek megoldására oly gyakori  
államfértura volt szükség, ki felfogja a feladat  
roppant fontosságát, kényes voltát; ki rövid időn  
megismerni tanulja ez ország rész történelmi múltját  
minden egyes részleteiben; ki belé találja magát  
sajátoságos külön köz- és magánjogi viszonyai-  
ba, s meg tudja választani azt, a mit kimélni, fenntar-  
tani kell attól, a mit okvetlen el kell törölni; a ki  
a nemzetiségi izgalom árját le tudja csillapítani, az  
ellentétek élet lassan, ha kell leráspolyozni; a ki  
a különböző nemzetiségek és osztályok bizalmát  
megnyerve, a Magyarországra és erdélyi részeire  
nézve egyaránt életföltöltet képező uniót fokozato-  
san tudja valósítani.

A magyar kormányának sikerült ily a közélet-  
tapasztalatok iskolájában államfértura érett hazafit  
nyerni meg a súlyos feladat elvállalására, **Péchy Manó**  
gróf személyében, a ki a gyakorlati tapasz-  
talatokat, gyors felfogást és tájékozottságot, poli-  
tikai eszélyt és tapintatát, mérséklettel, türe-  
lemmel, kitartó munkássággal egyesítve, bárszony  
keztüvel, de erélytel fogott a nagy munkához.  
Hogyan folytatta ezt, arról a legegyszerűbb bizo-  
nyíték az, hogy néhány rövid év alatt politikai el-  
lenfelei közbecsülését is kivívta; de eljárása helyes  
és tapintatos voltáról különösen az tanuskodik, hogy  
az unió részletes végrehajtása minden rázkódítás  
nélkül ment keresztül.

Az erdélyi ország rész képviselői ott ülnek az  
egyetemes pesti parlamentben, az állam- és köz-  
jogi unió megtörténtének élő tanuságaként.

A nemzetiségi ingerültség nagyon lecsillapult,  
daczára annak, hogy a tulzók visszaéltek a sajtó-  
szabadsággal, s még egytlenegyszer sem alkal-  
maztatott e miatt reájuk a törvény sújtó keze.

**Közigazgatás és igazságszolgáltatás te-  
kintetében is egyesítve vagyunk** a magyar ki-  
rályssággal, s ugyanazon törvények szerint szer-  
vezetnek újra és korszerűleg városaink, megyeink,  
községeink; hogy nem magyar polgári és büntető-  
törvénykönyvet használ nálunk az igazságszolgá-  
latás, ennek az az oka, hogy ilyenkor az anyahon  
sem bír, nem alkotmány meg azt maig — tö-  
mérdek teendői közt — a magyar parlament, az  
országbírói értekezlet munkálata pedig amott is oly  
hiányosnak bizonyult, hogy azt már csak ez okon  
sem lehetett a mi ugy is külön sajátos viszonyaink  
közé behozni, alkalmazni.

Egész Magyarországra szóló törvény szerint  
állítottak fel elsőbírósági törvényszékeink, másod-  
bíróóságunk is egyformán szerveztetett újra a pesti-  
vel, s legfőbb törvényszékünk Pesten van ma és  
nem Kolozsváron. Esküdtseket nálunk is állí-  
tottak, s az igazságszolgáltatás előzetes reformjai  
nálunk is foganatosítottak.

A honvédség ugyanazonegy törvénnyel szer-  
vezetett az erdélyi részekben. Itt is élén látjuk  
azokat, kik csalhatlan dicsőségű 1848-ki honvé-  
deink diszei, vezérei valának. Sorezredeink is haza  
jöttek, s az osztrák ezredek ép ugy elvonultak től-  
lünk, mint hazánk királyhagóntúli részeiből.

Tehát közigazgatási, igazságszolgáltatási, hon-  
védelmi és hadseregi szempontból is **valóság  
az unió; de az pénzügyi tekintetben is:** a kö-  
zegek ugyanazok és olyanok, mint hazánk többi  
részeiben, ugyanazon törvények és szabályok sze-

rint járnak el; **nincs többé külön kincstárunk N-  
Szebenben, s nincs főudvari kamara Bősben, ha-  
nem a budai magyar pénzügyér alatt állunk.** Uni-  
álva vagyunk tehát pénzügyi dolgokban is.

A kereskedelmet, ipart, gazdaságot érdeklő  
magyar országos intézkedések üdvös hatásait itt is  
érezzük, az erdélyi részek nem képeznek kivételt;  
a vasúthálózat minket is odacsatolt Magyarorszá-  
szívéhez, s ép most folyt le a végvizsgálat azon  
nemzetközi vasúti kapcsolat tekintetében, mely ez  
ország részét a világkereskedelemnek megnyitni van  
hivatva; közutakról is a magyar kormány gon-  
doskodik, szóval: **közeledési szempontból is  
Magyarország államtestével összeforrottunk.**

**Össze vagyunk forrva a közoktatási és  
vallásügyi országos intézkedések és főfel-  
ügyelet szempontjából is.** Nem erdélyi kor-  
mányozók, hanem pesti magyar nemzeti kormány  
alatt állunk; ez intézkedik minden országos ügyek-  
ben, s még csak a Királyföld újrendezése van  
hátra, de ez is kellően előkészítve s az egykor  
reichsrath-kereső ó-szások is ma már nyíltan a  
Deák-párt híveinek vallják magukat; — míg a nem  
rég ellenünk felizgott román véreink elhatározó  
többsége ép e pillanatban a Deák-párttal szavaz a  
választási urnáknál tömegesen.

**Az unió tehát állam és közjogi téren el-  
vítázhatatlan valóság, s hogy ez nemcsak a tör-  
vény betűjében él, e körül páratlan érdemeket  
szerzett magának királyi biztosság, **Péchy Manó**  
gróf, kit pár nap múlva, mint Kolozsvár országos  
képviselőjét, életünk; mert, hogy mindez, mit  
elősoroltunk oly zajtalanul és meglepő sikerrel  
ment véghez, ez nagy részben az ő tapintatos ve-  
zetésének köszönhető; mert az ő államfértui ta-  
pintata által illesztetett be ez ország rész a magyar  
állam keretébe oly simán és nesztelenül, hogy a  
rövidlátók azt hitték, hogy semmi sem történik;  
pedig a nagy munkának csak egyes apró rész-  
letei vannak még bevégeztenél, a többi elin-  
tézett, miután a királyi biztosság állandó tényezője  
volt az unió valósításának, és nem akadály, mint  
ezt azok hirdették, kiknek egy pár zsandársisak lá-  
tása már megzavarta a fejüket: az államfértui böl-  
cseség nem csap lármát, nem trombitálja ki, hogy  
és hol dolgozik, hanem csendben munkál, a tet-  
tekre bizva annak hirdetését, hogy gróf **Péchy Manó**  
**királyi biztossága alatt lett testté az  
unio ígéje.** Az e körül szerzett érdemeket most  
Kolozsvár, mely első tüzte ki városához az unió-  
lobogót, azzal kívánja elismerni, hogy e zászlóra  
írja gr. Péchy Manó nevét s polgárainak elhatározó  
többsége ép ugy, mint az unió kikiáltása lélek-  
emelő pillanatában tette — ezt hangoztatja:**

**Eljen Péchy Manó, Kolozsvár képvisé-  
löje,** mint Magyarországnak az unió valósítása körül  
halhatlan érdemeket szerzett derék polgára, államfértia.  
Magyarország története nevet ugy fogja be-  
jegyezni a magyar nemzet aranykönyvébe, mint a  
melynek a magyar államélet, az unió végrehajtása  
által biztosításában kiváló szerep, súlyos feladat  
jutott, de a melyet ez államférti ugy hajtott végre,  
hogy a magyar nemzeti kormány benne vetett bi-  
zalmát teljesen igazolta, emlékül vivén magával az  
erdélyi részekből minden osztály és nemzetiség  
köztiszteletét oly mérvben, hogy még politikai el-  
lenfelei — azok, kik ellene szavazandának — se  
tagadhatják meg tőle közbecsülésüket.

S kit állít vele szemben feljelöltül az el-  
lenzők?

**Sámi Lászlót** a tudós tanárt, a tiszta jel-  
lemű hazafit, kinek érdemei a közoktatás terén  
keresendők. Hogy ő sokat tanult és sokat tud, ezt  
elvitatni nem lehet; hanem minden eddig általa irt  
politikai cikkekkel azt olvassuk ki, hogy aligha  
elégge figyelemre méltatta Burke ama nevezetes  
mondatát:

**„a nemzeteket nem cosmopolitikus rend-  
szerek, hanem különös nemzeti érdekeik  
mélyen kinyomozott ismerete szerint kell  
kormányozni, csak végtelenül nagyot nem  
akarunk bukni.”**

A tudomány nagy kincs, de oly talentom,  
mely legtöbb hasznát a maga helyén hoz, például  
a tudományos tanintézetekben; ott nagyobb adag  
sem árt meg az idealizmusból, míg a politikában  
vajmi kevés becsé van az eszményiségnek; szol-  
gálj ugyan rugóul a nemesebb törekvések buzdi-  
tására, de számító tényező, annál kevésbé alap  
soha sem lehet belőle.

Emlékszünk egy olyan esetre, midőn egy  
tudós saját szakmájába vágó ügyben lépett a parla-  
menti arenába, de mivel a theoria magas régióból  
sehogy sem akart leszállni, Deák Ferencznek  
kelle őt arra figyelmeztetni, hogy mi a földön já-  
runk, itt kell élnünk, idevalót kell építenünk.

A népszónokok köréből az újabb kor alig  
mutathat fel nagyobb, mint az ir **O' Connell.**

Ekesszólása páratlan volt, de bár hazája ügyeit is  
behatóan ismerte, mert **ideális célokat** tűzött ki  
maga elébe — hiába gyűjté híveit százezrenként  
az óriás-meetingekre, — hiába mondta ki, hogy  
követeléseikből soha sem engednek, s az angolok-  
nak addig kell várni erre, míg a Shanon (az írek  
e Jordánja) vize fölfoly; hiába hivatkozott az írek  
vitézségére, Wellington a vashereczeg e részben  
illetékes dicséretére, — s arra, hogy az ír férfi  
a szürke kábatban is ép oly bátor és vitéz, mint a  
vörösben — **tizedrészt annyit se tudott kivívni**  
nemzete számára, **mint a mennyit az angol**  
**államférti Gladstone esszélylél, maga idejé-  
ben megszerzett,** ugy az anglican egyház kivált-  
ságának korlátozása, mint a földberletek reformja  
tárgyában. E két nagy férfiu működése sikerének  
egybevetése tanulság, hogy **az eszményi tulsulya  
nem hoz hasznát a politikában.** Nekünk pedig  
annyi a teendőnk, hogy valóban gyakorlati állam-  
fértiakra van szükségünk és nem tudományos  
államrendszerek kidolgozására, eszményi célok  
magasztalásában ékesenszólo férfiakra, kik a tu-  
domány-terjesztés munkájában nagyok lehetnek,  
de a törvényhozás gyakorlati körében kicsinyekké  
válhatnak.

Nálunk az elmerengés könnyen oda vezet-  
hetne, hol elveszne az alap lábunk alól, s mi a  
levegőben találnók magunkat mindazzal, mit e haza  
földében erősen meg kell ám gyökereztetnünk, ha  
azt akarjuk, hogy a fának ne gyökereiből kifördü-  
lását lássuk, hanem gyümölcseit is élvezhessük.  
Ezt fontoljuk meg nem kétszer, de százszor is!

Ezért, polgártársak! tiszteljük a tudományt;  
hajoljunk meg a tisztelekű hazafiság lelki tulaj-  
donaival ékeskedő előtt; hanem a mikor nekünk ép  
oly deákpartii jelöltünk van Péchy Manóban, ki e  
kettő mellé még a **gyakorlati tapasztalatokat és  
ismereteket is csatolja,** — akkor nem habozha-  
tunk, s azon férfira kell szavaznunk, a ki az  
eddig vívmányainkat megőriző s azokat kifeje-  
teni kész párt híve, és nem azon tudósra, kinek  
pártja mindazt kockázra vetné bal-politikájával, a  
mit 5 év óta véres verítékekkel és tömérdek vagyoni  
áldozattal szerztünk meg a nemzet számára a haza  
javára.

A mi helyzetünkbe nincs veszíteni való időnk:  
gyakorlati államfértura van szükség, ki minden  
perezet fel tud és akar használni a közügy előbbre  
vitelére, jólétünkre, és nem elvont tudományos  
ekesszólásra, mely az egekbe száll s a földet mű-  
veletlenül hagyja — **ezért választjuk mi kép-  
viselőnké Péchy Manó grófot a tett emberét**  
— a szép szóra Mohammed idejében sem mozdult  
meg a hegy.

## A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladatott: M. Vátsárhelyt, jun. 27-én 4 ó. 30 p. d. u.  
Érkezett: Kolozsvárra, június 27-én 4 ó. 35 p. d. u.

**Marosszék alsó kerületében Jenci Jó-  
zsef deákpartii 1815 szavazattal Bereczki Sán-  
dor 1109 szavazata ellenében és Botos Kál-  
mán a felsőben 2500 szavazattal Bereczki  
László balpartii 1500 szavazatával szemben  
országgyűlési képviselőkké választattak. Ösz-  
sesen választott 6967 szavazó.**

## Legujabb táviratok.

Bécs, jun. 26. A „N. Fr. P.”-nek távirják Prá-  
gából: Egy épen most kibocsátott orosz ukáz meg-  
tiltja a kívándorló cseheknek az orosz határterületek-  
ben való letelepedést, hacsak valami különösen fontos  
okot nem tudnak kimutatni.

Prága, jun. 26. A „Bohemia” jelenti, hogy Vil-  
mos császár és az olasz király kétségtelenül meg fogják  
látogatni a bécsi világkiállítást. A közösgyi budgetbe  
mátfél millió frt fogna felvételni magas fejedelmi látoga-  
tások költségeire.

Berlin, jun. 26. A „Prov. Corr.” megerősíti, hogy  
a szövetségtanács a bir. gyűlés szerkezetében fogadta el  
a jezsuita-törvényt; e lap közli továbbá, hogy a párisi  
német követ, Arnim gróf, a közelebbi napokban felhatal-  
maztatott, Franciaországgal valóságos tárgyalásokba  
bocsátkozni.

Versailles, jun. 26. Azt állítják, hogy a Német-  
országgal folyt alkudozások kielégítő eredményre vezet-  
tek, és hogy közelebről hivatalos közlések fognak a  
nemzetgyűlésnek ezen ügyben tétetni.

## Trefort Ágost beszéde.

Soproni választóihoz, jun. 16.

Hat hete, hogy szerencsém volt önöket e teremben  
üdvözölni. Visszatérve carlsbadi utamból s egy kis kirán-  
dulásból, melyet Németországban tettem, siettem itt meg-  
jelenni, hogy másod ízben üdvözölhessem önöket. Ne  
méltoztassanak azonban hinni, hogy új programot fogok  
önök elé terjesztetni, vagy a régit indokolni. A program-

mok általában csak papírdarabok, melyeket a legelső  
szél könnyen elseper, s ha önök személyiségemben nem  
találnak garantiát semminemű programm se fogja azt  
önöknek nyújtani. Szándékom azonban, némely politikai  
kérdéseket önökkel megbeszélni, egyszerűen, elfogulat-  
lanul, mert ez uton némely fennforgó kételek magoktól  
megoldotnak, s azon kérdések, melyek hozzám intéz-  
tetek, vagy intézethetnek, önöket kápiák meg a választ.

Engedjék meg, hogy mindenekelőtt utazásomra te-  
kintsek vissza. — En azon tapasztalást tevém, hogy Né-  
metországban általános a nézet, miszerint 40—50 év  
szükséges, hogy az új Németország dolgai végképen  
consolidáltassanak; — az osztrák-német tartományok  
adnexiójáról ott mit sem akarnak tudni, óhajtlják ellen-  
ben a magyar-osztrák monarchia fenállását, óhajtlják,  
hogy velünk a legjobb egyetértésben éljenek, mert  
annyira szükségük van reánk, mint nekünk kell támaszt  
Németországon keresni. Nem nevezetes-e, hogy közlünk  
politikuskok vannak, kik nem átalokodnak folyvást predi-  
kálni, hogy le kell rombolni a kiegyezést Ausztriával,  
mert jól értett érdekeink tilja az osztrák-német tartomá-  
nyok adnexióját Németországhoz akadályoztatni. E poli-  
tika alapja nem egyéb, mint beteg phantasiák szöle-  
ménye.

Nem fogok semmi újat mondani, ha azon meg-  
jegyzést teszem, hogy Németország minden tekintetben  
előbbre haladott, mint mi. Dele miveltég és jólét azon  
magas fokát nem politikai agitációk, nem a szélsőségek  
való hajlamok által érte el, de munka és rendszertől  
átal. És mi is csak ezen uton fogunk előre haladhatni,  
és e tekintetből mérsékelt józan politikára van szük-  
ségünk.

Első találkozásunknál kifejtetem önök előtt politikai  
nézeteimet.

Nem vagyok most azon szerencsés helyzetben, hogy  
önöknek valami újat mondhassek, vagy valami ígéretet  
tehessek, legkevésbé pedig, hogy önöknek az addó le-  
szállítást ígérhessem. Tekintsük azonban, hogy mifogna  
történni, ha elleneink, kik annyit ígérnek, többséghez  
jutnának.

Tudják önök, hogy nekünk három, a dolgok lé-  
nyegére nagyon különböző ellenzékünk van. A nemzeti-  
ségek ellenzéke, s itt főleg a délszlávokról s románokról,  
s nem is a tömegekről, de azok vezéreiről lehet szó, ez  
a magyar-osztrák monarchia felosztására törekszik, s  
a déli szláv bírodalomról, valamint a nagy Dáco-Romá-  
niáról álmodozik.

De tegyük fel, hogy ez mind csak gyanúsítás. Mi-  
után azonban ezen urak a csehekkel és szlovenekkel  
egy huron pendülnek, nem fogják gyanúsításnak tekint-  
hetni azon állítást, hogy a foederatív monarchia után  
törekcsenek.

Nagyon jól érteném, ha ők a foederatív respublica  
után törekcsenek. A foederatív respublica nem csak ma-  
gábantekintve lehetséges, hanem Svájcban és É.-Ameri-  
kában virágzik is. Lehette az a jövő kormányformája,  
ha a socialismus, communismus a demagogia és a nem-  
zetiségi szédelgés nem léteznének, és ha az Ó-Európá-  
ban republikánusok és republikánus erkölcsök találtá-  
nának. De a foederatív monarchia monstruosus concep-  
tio. A foederatio az államok vagy cantonok szövetsége,  
melyek belügyeikre nézve teljes önállóságot vesznek  
igénybe.

Mikép lehetséges az a monarchiában? Lehet-e a  
fejedelmet minden befolyásból az egyes országok és tar-  
tományok belügyeire vonatkozólag kizárni.

E befolyás érvényesítése végett, ha alkotmányo-  
san kormányozni akarnak, minden egyes tartományt sa-  
ját közigazgatással, törvényhozással és saját ministe-  
riummal kellene ellátni.

Mikép lehetne ezen bonyolódott és drága szerve-  
zettel kormányozni.

E szervezet szükségképp az alkotmány felfüggesz-  
téséhez vezetne.

A foederatív monarchia természeténél fogva abso-  
lut monarchia s kik nálunk e kormányformát követelik,  
nem akarnak egyebet, mint nemzetiségi területeket a ma-  
gyar és a német elem háttérbe szorításával; oly törek-  
vések ezek, melyek a monarchia felosztását szükségképp  
előidéznék.

Mi történnék, ha a szélsőbal többséghez jutna.  
(Vége köv.)

Magyar-Lápos, jun. 19. 1872.

A m.-láposi szolgabírói járás részéről történt ün-  
nepélyes fogadtatás elég garantiát nyújtván arról, hogy  
az itteni 2000 szavazatot Földvári János nyeri el, atki-  
sértük ötöt több diszfogatással a kaczkói szolgabírói já-  
rásba.

Forola Vilma díszlovócskával, muzsikával és „sa-  
traeasca Földvári János” kiáltással tisztelt meg. Perhai-  
cza János, Fodor Károly és Papp Theodor a választó-  
jogosult férfiakhoz, Bíró Sándor pedig ezek nejeihez  
tartottak román nyelven felvilágosító beszédeket.

A nép nagy örömben volt, táncolt, kenyérral és  
szilviorummal vendéglét meg; 156 votumot ígért, a falu  
végéig kísért; felkért, hogy jobbpartii lobogót küldjünk,

mely alá bécsküsznek és a királytól, ki édes apjuk és a kormánytól, mely vagyonuk felett őrökdi, el nem állnak, ezer áldás kívánása között bocsátottak utra.

Nagy-Illonda felé folytattuk utunkat. Azonban Gitz János vezérlete alatt, 3 személyből álló lovas-küldöttség, nemzeti lobogóval jött előnkbe; tisztelgett, vezérletét felajánlotta és így ünnepélyesen vonultunk Illondára. — A nép az utmester szállásán várt rájuk, s ünnepélyesen fogadott itt is. Mind négyen fölvilágosító beszédet tartottunk, mire a nagy csoport Sa traisca Inparatu nostru, sa traisca Földvári János Deputatul nostru, felkiáltásokkal feleltek.

Innen ebédkezés végett Dadai postamesterhez mentünk. Ez alatt nagy tömeg jobbparti választó-nép csoportosult. Muzsika és lobogó kíséretében, éljen a jobbparti kiáltásaik közt követeltőlünk tiszteletre jöttek. Utoljára a kísérő-küldöttség egyik tagjánál meghívás következett este beszállásunk gróf Teleki Györgyhöz Sósmezőre; követeltőlünk pedig Földvári János este 10 órakor Décsre beutazott.

M.-Lápos, jun. 20. 1872.

Sósmezőn ma reggel korán zibongó lármá ébresztett fel álmunkból; az utcán jobb- és balparti lobogók lengtek, két népcsoport kiabálta egymással szemben: „Sa traisca Földvári János!” és „Sa traisca Simon Lajos!”

E közben reggeli 8 órakor a felsőkerület balparti képviselőjelöltje Simon Lajos 2 cigánybanda, s 6 kortes kíséretében 4 előfogattal megérkezett Sósmezőre. A balpartiak a falu végére elébe mentek.

Simó egy triposon, a korcsma előtt beszédet tartott, melyben sajnálattal fejezte ki a fölött, hogy egy héttel ezelőtt ezen közönség csaknem minden választó-polgárai éljennel tisztelték meg őt, és most teljesen elpártolva csak 3 balparti választó maradt hű adott szavához. Tovább akarta beszédét folytatni, de a nagy jobbparti többség folytonos „Éljen Földvári János!” „Sa traisca Földvári János!” kiáltásai miatt beszédét félbeszakította.

E közben Földvári kortesei, jelesen: gróf Teleki György, Bíró Sándor, Perhaioza János, Fodor Károly, Papp Tivadar és Bíró József a helyszínen a szöszék előtt megjelentek. A nép szünni nem akart: „Éljen, éljen a jobbparti!” kiáltották, a banda muzsikálni kezdett, s midőn Simon a jelenetet meglátta, azonnal a szöszéket odahagyta és a cigánybandával és nem szavazat-jogosult fiatal örmény korteseivel együtt egy mellékutczába, s onnan csakhamar Illondára utazott.

Ezek után az összes nép minden pártmemberei elkezdtek táncolni, „Éljen Földvári János!” „Éljen a jobbparti!” kiáltások között. A tánc reggeltől 4 óráig tartott. Minden balparti veres tollat a jobbparti tri colore bokréta cserélte fel azért, mert a nép közt azon hír terjedt el, hogy a veres toll vért és háborút jelent, ők pedig azt nem akarják, és éppen ezért jiosu cu piana rosia (le a veres tollal) kiabálások köz. a veres tollat földhez verték és azután következő verset kezdte a nép dallani:

Jiosu cu piana rosia, iara  
numai facemu vrasba in tiara;  
ca acelea su samu de singe stb

Luati pana trei colore —  
caci e se samulu de valóre;  
samulu bunu spre fericire  
pentru a natii unire.

Simon Lajos délután 4 órakor Illondáról eredménytelenül újra Sósmezőre érkezett. A vigadó összes népcsoport „Éljen Földvári János!” „Éljen a jobbparti!” kiáltásokkal fogadta, s ezzel a balparti követeltől a jobbpart korteseivel kezelt szorított, fölünk elbucszolt és említett kíséretével hazautazott.

A m.-láposi és rettegi járás magyar és román értelmisége.

## UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, június 28. 1872.

— **Féléves és évnegyedes t. előfizetőinket** kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap megküldésében fennakadás történjék. A szerkesztőség.

— **Képviselőválasztások eredménye:** deákparti 165, ellenzéki 70. A Deákpart nyert (jun. 26. estig) harmincznyolcz, vesztett 14 kerületet.

— **Deák Ferencz** Vas megyébe utazott Széll Kálmánhoz, hol az országgyűlés összeüléseig időzni fog. Elutazása előtt Gyöngyös főpolgármesternél tett látogatást, és miután a jövő vasárnap Budán tartandó lövész-ünnepélyen a zászlószentelésre van meghíva, felkérte, hogy ez ünnepélyen helyette teljesítse a szegbeverést. A polgármester természetesen készséggel megígérte.

— **Nagy-Enyed**, június 27. 1872. este. Alsó-Fehér megye n.-enyedi választó-kerületében b. Kemény István 641 szavazatot nyert gróf Bethlen Ferencz 470 szavazata ellenében; többsége a holnap végzendő választás alkalmával bizonyos. — Alvinczen Barcsay Ákos ellenjelölt nélkül áll, s így mind a két követünk deákparti. — Csend és rend uralkodik. — L.

— **Fogarassy Mihály** erdélyi kath. püspök ő nagyméltósága a Köröspatakon építendő új katolikus iskolára 400 frtot, Petőfalván újból építendő kath. iskolára 100 frtot, a bélafalvi leány-egyházközség templomának kijavítására pedig 100 frtot méltóztatott adományozni.

— **A horvát kiegyezési tárgyalások** mindenestre alapos reményt nyújtanak arra, hogy a pártok közötti egyetértés létre jön. Az elvi differenciákat részint kiegyenlítették, részint megkerülték. Hátra vannak még a személyi kérdések, de úgy áll a dolog ezekre nézve is, hogy nagy nehézséget nem fognak okozni. A kiegyezés folytán a zágrábi országgyűlésen nagy kormánypart alakul, melylyel szemben áll a szélső tulzók kis töredeke. A „Reform” zágrábi hírei szerint a kiegyezést az unionisták részéről főleg Prandau, Prica, Zsivkovics; a nemzeti párt részéről Krestics, Mrazovics és Strossmayer mozditották elő. A magyar országgyűlésre a horvát országgyűlés kizárólag deákpartiakat fog választani.

— **Folyó évi július** hóban az ezüst árkelet pótlék valamennyi, ennek beszédre jogosított és e jogot igénybe vevő vasutakon a magyar korona területén 10%-kal lesz számítandó.

— **Az Internationale** augusztusban vagy szeptem-

berben Haagában általános kongressust fog tartani, melyre annak összes tagjai hivatalosak.

— **Nyilvános köszönet.** T. Popini Nándor ur a kolozs-monostori önkényes tüzoltó-egyletnek egy 50 forint értékű mentőhálót volt szíves ajándékozni, mely nagylelkű adományért hálás köszönetet mond, K.-Monostoron, 1872. június 25.-én. A parancsnokság.

— **A horvát ellenzéki „Obzor”** azt írja, hogy a Deákpart győzelmének maga a baloldal oka, mely az államjogi opponálás mellett nemcsak nem gondolt a reformokkal, hanem a kormánypartnak sem engedett időt és erőt, hogy a reformokat teljes biztossággal alkossa és egyuttal keresztül is vigye. Ezuttal a magyarországi választások a dualisticus rendszert megerősítették. E körülményt a horvát országgyűlésnek is figyelembe kell vennie. Hiszen a nemzet őt is megtisztelte — ugymond ciklikó — a mandátummal, hogy a belreformokkal élénken foglalkozzék, s hogy valódi autonómiát, jó közgazgatást, helyes igazságszolgáltatást, előmenetelt az iskolákban, s fejlődést az anyagi téren alapítson. Gróf Lónyay nem egyszer mondotta, s nem egyszer íratta, hogy legfőbb gondját a fennálló államrendszernek Horvátország által való elismertetése és támogatása képezi. A magyarországi választások után Horvátország, ha mindjárt akarná is, nem ronthatná el a dualismus alkotta dolgokat. Ha Lónyay gróf és a magyar kormány őszintén kívánják a Horvátországgal való őszinte egyetértést, a hasznos és szükséges kiegyezést Magyarország minden körülményeivel, azt ma feltalálni és megkötni könnyebb, mint valaha. Az ellenfélnek soha sincs jobb alkalma a kibékülésre, mint akkor, midőn győzelmét ünnepli. Lónyay győzött egyrésztől, Horvátország győzött másrésztől. A helyett tehát, hogy egymást rontsák és egymást üldözzék, béküljenek ki és értsenek egyet, s közösen működjenek a magyar korona területi épsége munkáján. Most a legjobb alkalom van erre. Ha elmulasztják ezt most tenni, kérdés, lesz-e valaha alkalom reá, s nincs-e veszve minden?

## A kolozsvári gyermek-felügyelőnök (magyar bonne-okat) képező intézetet

főntartó egyet

alapszabály-terve.

(Vége.)

Az igazgató választmány.

11. §. Ezen választmány áll az egyet tisztviselőiből, az egyet intézetének tanáraiból s ezeken kívül 30 a közgyűlés által az alapító- és rendes tagok sorából egy évre választandó választmányi tagokból.

12. §. Ezen választmány végrehajtja a közgyűlés határozatait, az egyet intézetére felügyel s e célból azt szakértő tagjai által havonként meglátogatattja, a tanárokat megválasztja, fizetéseiket megállapítja, 20 főt meghaladó kiadásokat utalványoz, a pénztári számadásokat megvizsgálja, tagokat gyűjt, jövedelmi forrásokról gondoskodik s működéséről, nem különben az egyet intézete állapotáról jelentést s a szükséges tennivalók iránt javaslatot terjeszt a közgyűlés elé.

13. §. Az igazgató választmány a szükséghez képest minél gyakrabban ülést tart. Érvényes határozathoz-

zatalra a tisztviselőkn kívül a választmányi tagok 1/3-dének jelenléte szükséges.

Az egyet tisztviselői.

14. §. Az egyetnek a közgyűlés által az alapító, vagy a rendes tagok sorából egy évre választott következő tisztviselői vannak: két elnök, igazgató, titkár, pénztárnok, gondnok.

Az elnökök a teendőket megosztva az egyet a hatósággal szemközt képviselik, a közgyűléseket s a választmány üléseit egybehívják, azokban elnökölnek, 20 frtot meg nem haladó kiadásokat utalványoznak.

A titkár vezeti a köz- és választmányi gyűlések jegyzőkönyveit, szerkeszti az egyet kibocsátványait s kezeli az egyet irattárát és pecsétét.

Az igazgató az egyet intézetében ügyel az intézet szabályzatának megtartására, a tanítványokat fölveszi, azok előmenetelét s erkölcsi viselkedését figyelemmel kíséri, az évi vizsgán jelen van s az intézet állapotáról koronként jelentést terjeszt a választmány elé.

A pénztárnok beszédi a tagdíjakat, az utalványozott kiadásokat teljesíti, az egyet pénzeit a választmány utasításai szerint elhelyezi s évi számadását a rendes közgyűlés előtt 30 nappal a választmány elé terjeszti.

A gondnok az egyet intézetében szükséges szerelvényeket bevásárolja, az építkezést intézi s az egyet épületei és az intézet eszközeire felügyel.

Az alapszabályok módosítása s az egyet fölölslása.

15. §. Az alapszabályok megváltoztatását célzó indítványok a rendes közgyűlés által csak akkor tárgyalhatók, ha a közgyűlés 14 nappal megelőzőleg a helybeli lapokban közzétették. A módosítás keresztülvitelére a közgyűlésen megjelent tagok 2/3-ának igenlő szavazata szükséges.

16. §. Az egyet csak az esetben oszthatatik fel, ha nem lenne képes a gyermekfelügyelő-nő-képződté a czélnak megfelelőleg föntartani. A fölölslás tárgyában, a tárgy közlése mellett e czélra egybehívott közgyűlés általános szótöbbséggel határoz.

17. §. Fölölslás esetén az egyet minden vagyon a kolozsvári muzeum-utczai kisdudóvá jávára fordítatik.

18. §. Ugy az alapszabályok módosítását, valamint a fölölslást tárgyzó határozatok foganatosítás előtt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriummal közölni.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Június 27-ről: 5% Metalliques 64.40. 5% Nemzeti kölcsön 71.90. 1860-diki államkölcsön 104.70. Bankrészevények 860. Hitelrészevények 346.50. London 111.45. Ezüst 109.40. Cs. kir. arany 5.36. Napoleondor 8.94.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 81.75. Temesi 81.—. Erdélyi 79.25. Horv.-Slavon 84.—.

Felelős szerkesztő: Sándor János.

## Nyiltér.

Fog- és szájorvos Máthé Domokos

## „Rubin” fogtisztító-szere

a legjobb szer a fogak napontai tisztítására, a foghús erősítésére és az oly ártalmas fogkö (borkő) képződés megszüntetésére.

Ezen készítmény fölül több nevezetes bécsi orvos elismerését nyújtotta.

Egy diszes ércdoboznak ára 1 frt.

Egyedüli főraktár Csapó Sándor urnál Kolozsvárt.

## Hivatalos.

Sz. 13502

1—3 (498)

A vallás- és közoktatási m. k. miniszteről.

Pályázat.

Ő osászárú és aposzárú kir. felségének folyó

évi május hó 29-én kell legfeljebb elhatárolása

folytan az 1872. évi tanévi megújítandó

kolozsvári kir. tud. egyetemmel az alább nevezett

tanárszékek beföllele végett ezenel pályázat

nyíltatik.

Ezen tanárszékekkel, ha rendes tanár által be-

töltenek 2000 frtyi fizetés, 300 frtyi lakpénz

és 300 frtyi éviértés fizetési pótlék, ha pedig

rendkívüli tanárnak kinevezetnek 1000 frtyi

egész, 1200 frt fizetés és 250 frt szálláspenz

van összekötve.

A befölendő tanárszék a következők és

pedig:

I. A jog- és államtudományi karnál:

a) az egyetemes európai és hazai jog-

történelem,

b) a magyar és erdélyi magány- és

bányajog,

c) az osztrák magányjog,

d) a törvénykezési eljárás, a váltó és keres-

kedelmi jog,

e) a román jog,

f) az élejt és encylopaedia,

g) a büntetőjog,

h) a magyar közjog, közigazgatási és pénz-

ügyi törvényisme,

i) a kath. egyház- és háborjog,

k) statisztika,

l) az alkotmány- és igazgatási politika,

m) a nemzetgazdaság- és pénzügytan,

n) protestáns, gör. keleti és unitárius egy-

házi jog.

Megjegyzendő, hogy a protestáns, gör. keleti és unitárius egyházi jogok előadása a többi fennnevezett tanszéknek egyikkével fog a folyamodók minőséghez képest összekötteni.

II. Az orvos-sebészeti tudomány-karnál:

a) a leíró- és tájbonoztan,

b) a korbonoztan,

c) az élet- és szövettan,

d) az általános kor-, gyógy- és gyógy- szortan,

e) a különös orvosi kor- és gyógytan,

f) a különös sebészeti kor- és gyógytan,

g) az elméleti és gyakorlati szülészet és nőgyógyászk,

h) az elméleti és gyakorlati szemészet,

i) az államorvoslan,

j) az élet- és körvegytan,

k) az állatgyógytan és állati rendszet.

III. A bölcsészeti karnál:

a) a kísérleti természettan,

b) a felsőbb természettan,

c) a felsőbb mennyiségtan,

d) az elemi mennyiségtan,

e) a vegytan,

f) az állat- és összehasonlító bonczatan,

g) az ásvány- és földtan,

h) a növénytan,

i) a bölcsezt,

k) a nevelésan,

l) az egyetemes történelem,

m) a hazai történelem,

n) a történelem segédtudományai,

o) az egyetemes és összehasonlító földrajz,

p) a görög nyelvészet,

q) a latin nyelvészet,

r) a magyar nyelvészet és irodalom,

s) a német nyelvészet és irodalom,

t) a román nyelvészet és irodalom.

A pályázók életpályájuknak okmányokkal ellátott leírásával a tanári s irodalmi pályán eddigi működéseiket, vagy különben alkalmazásukat és egyéb érdemeiket tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényeket, és pedig ha jelenleg már alkalmazásban vannak, előjáró hatóságuk útján, ellenkező esetben pedig közvetlenül ide, s pedig legfeljebb folyó évi augusztus hó 10-ig nyújtsák be.

Budán, 1872. évi június 11-én.

A vallás- és közoktatási m. kir. miniszteriumtól.

## Hirdetmény.

Kölcsönök kiadtnak 100 forinttól fogva fel-felő ingatlanlagokra, 24—42 évre, 7% mellett, (bezárólag a törlesztési részletek.)

Bővebb tudósítás nyerhető Henrichetti Miksánál, Gyulafehérvárt, alvinczi-utca 30-ik szám alatt.

1—3 (497)

A Liebig-féle

## Kumys-kivonatot,

melyet a bécsi gyógytani hatóság gyógy-szerül elismert s a krakói tudományos társulat különösen ajánlt, az orvosi tanszék meggyező véleménye szerint, első rang illeti a tudóvsz ellen eddig ismert és használt minden szer közt Gyorsan és biztosan gyógyít: **tüdővsz** (meg idült állapotában is), **gumót** (jelei: vérköpés, aszkóros láz, lélegzésbány), **gyomor- bél- és légcső-hurrot**, **Anaemiát** (vérszegénység) tartós betegségek és folytonos higánylvezt következtében), **Chlorosiát** (sápkór), **mellszorulást**, **aszkiót**, **hátgerincz-sorvadást**, **méh-görsöt és idegyengeséget**.

Egy üveg ára 1 frt o. é. Legálább 4 üveget tartó ládákban és azon felül bármekkora mennyiséget vidékre megküld.

a Kumys-intézet főraktára

Bécs, Mariahilferstrasse 36, Bern (iff. Friedli N.)

N. B. Betegek, a kinnél minden használt szer sikertelen maradt, tegyenek bizalommal egy utolsó kísérletet a Liebig-féle kivonattal.

13—26 (480)

## GUGGENBERGER PÁL

diszáru-kereskedésében Kolozsvártt, még mind foly

## a végeladás.

hanem még csak jövő hó 15-ig fog tartani;

a t. cz. közönség tehát jól cselekedend, ha sietni fog szükségleteit ideje korán, a míg t. i. elegendő választék van, fedezni, mert később nem lesz alkalma oly valódi cikkeknek, oly minőségben és oly **jutányosan**, mint itt, bevásárolhatni.

Különösen vidéki kiskereskedők figyelmébe ajánljuk e ritka alkalmat előnyös bevásárlásra.

[485]

9—20

Nv. Gámán János örököséinél Kolozsvártt.  
A szt-ünnep miatt lapunk közelebbi száma hétfőn jelenik meg.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.